Календар
Знаменні і пам'ятні дати
Одещини

КАЛЕНДАР

2020

Кодимський
Савранський
Балтський
Любашівський
Подільський
Окнянський
Ананьївський
Миколаївський
Ширяївський
Захарівський
Березівський
Великомихайлівський
Іванівський
Роздільнянський
Лиманський
Біляївський
Тарутинський
Овідіопольський
Білгород-Дністровський
Саратський
Арцизький
Татарбунарський
Болградський
Кілійський
Ізмаїльський
Ренійський

Департамент культури, національностей, релігій та охорони об’єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації

Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Грушевського

Відділ краєзнавчої літератури і бібліографії

К А Л Е Н Д А Р

Знаменні і пам'ятні дати Одещини

2020 рік

Одеса – 2019

ЗНАМЕННІ і пам’ятні дати Одещини. 2020 рік [Текст] : календар / Департамент культури, національностей, релігій та охорони об’єктів культурної спадщини Одес. облдержадмін. ; Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського ; від. краєзнавч. літ. і бібліогр. ; [підгот. Т. О. Андросова ; комп’ют. набір О. А. Булгакова ; худож. оформ. та заг. редагування О. М. Ласкевич ; відп. за вип. О. А. Булгакова]. – Одеса, 2019. – 56 с. : [4 с. обкл.] ; 15х21. – 10 прим. : б.ц.

Видання призначено на допомогу бібліотечним працівникам в підготовці заходів до відзначення знаменних дат Одещини у 2020 році, а також краєзнавцям, науковцям, усім, хто цікавиться історією краю.

Ксерокс ОУНБ
Зам. № 35 від 15.10.2019
Тираж прим. 10

ЗНАМЕННІ І ПАМ'ЯТНІ ДАТИ 2020 РОКУ

СІЧЕНЬ

1

120 років (1900) з часу відкриття готелю «Лондонская», побудованого за проектом архітектора Ю.М. Дмитренка.

60 років від дня народження **Георгія Вікторовича ДЕЛІЄВА** (1960), актора, режисера, народного артиста України (2009), художнього керівника комік-трупи «Маски».

7

110 років від дня народження **Ганни Степанівни МАТІЙКО** (1910-1980), белетристки. Певний час працювала ткалею на Одеській джутовій фабриці, була на газетярській роботі. Була членкинею Одеської обласної організації Національної спілки письменників України (1955).

8

85 років від дня народження **Бориса Васильовича ЯНЧУКА** (1935-2009), прозаїка, перекладача. Був членом Одеської обласної організації Національної спілки письменників України (1967).

80 років від дня народження **Анатолія Степановича ГЛУЩАКА** (1940), поета перекладача, лауреата літературної премії ім. К. Паустовського (2001) за книгу «Бродячий сюжет, или Ave, Ева». Член Одеської обласної організації Національної спілки письменників України (1974).

10

90 років від дня народження **Ореста Володимировича СЛЄШИНСЬКОГО** (1930-2008), заслуженого художника України (1993). Був членом Союзу художників УРСР (1970).

14

80 років від дня народження **Миколи Пантелеймоновича ПАВЛЮКА** (1940), багаторічного керівника Одеського порту, Героя України (2000), депутата Верховної Ради України IV скликання (2002-2005). Член-кореспондент Транспортної Академії Наук України. З 1992 р. обраний президентом Асоціації морських портів України. Почесний громадянин м. Одеси (2000).

16

125 років від дня народження **Олександра Івановича АМБРОЗА** (1895-1972), доктора біологічних наук, професора. Вивчав іхтіофауну Чорного моря, його лиманів, пониззя рік Дунаю й Дністра. Написав понад 40 наукових робіт.

18

130 років від дня народження **Володимира Всеволодовича КОНДОГУРІ** (1890-1944), вченого-фізика. У квітні 1931 р. брав участь у з'їзді українських природознавців, лікарів та інженерів у Львові. Був членом Одеської філії Української асоціації фізиків. Народився в Одесі.

20

150 років від дня народження **Євгена Івановича СТОЛИЦІ** (1870-1929), художника-академіка живопису. З 1877 р. до 1922 р. жив і працював у м. Ананьєві. Народився в с. Будеї Кодимського району.

125 років з дня освячення (1895) нової будівлі Одеської бактеріологічної станції (вул. Херсонська, 2; нині – Пастера).

115 років тому (1905) в одеському журналі «Южные записки» була вперше опублікована повість Лесі Українки «Миттєвість».

21

95 років від дня народження **Давида Йосиповича СИПИТИНЕРА** (1925-2011), заслуженого артиста України (1994), диригента Одеського національного академічного театру опери та балету (1953-2011). Народився в Одесі.

25

95 років від дня народження **Івана Карповича КОЛІСНИЧЕНКА** (1925-2006), заслуженого артиста України. Служив у російському драматичному театрі (нині – Одеський академічний російський драматичний театр).

29

160 років від дня народження **Антона Павловича ЧЕХОВА** (1860-1904), російського письменника українського походження. У 1889 р. перебував в Одесі.

31

150 років від дня народження **Бориса Володимировича ФАРМАКОВСЬКОГО** (1870-1928), російського археолога та історика античного мистецтва, дослідника грецької колонії Ольвії. У 1892 р. закінчив Новоросійський університет (нині – Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова).

125 років від дня народження **Макара Онисимовича ПОСМІТНОГО** (1895-1973), організатора колгоспного виробництва у Березівському районі, двічі Героя Соціалістичної Праці.

95 років (1925) від часу заснування Одеського наукового товариства рентгенологів.

80 років від дня народження **Тамари Михайлівни МОРОЗ** (1940), заслуженої артистки України. Служить в Одеському академічному російському драматичному театрі.

В січні також виповнюється:

225 років тому (1795) був закладений перший камінь тимчасової церкви на честь Миколи Чудотворця, яка згодом стала прародителькою майбутнього Спасо-Преображенського кафедрального собору.

ЛЮТИЙ

3

95 років від дня народження **Кирило Герасимовича БІЛОУСА** (1925-1998), учасника Другої світової війни, повного кавалера ордена Слави (1945 (двічі), 1946). Народився в с. Мошняги Балтського району.

4

130 років від дня народження **Леоніда Костянтиновича КОРОВИЦЬКОГО** (1890-1976), українського терапевта, інфекціоніста, заслуженого діяча науки України. Викладав в Одеському медичному інституті ім. М.І. Пирогова (нині – Одеський національний медичний університет).

5

115 років (1905) від часу відкриття першої в країні (в Одесі) «Виноробної станції виноградарів і виноробів» (нині – ННЦ «Інститут виноградарства і виноробства ім. В. Є. Таїрова»).

70 років від дня народження **Романа Ісаковича БРОДАВКА** (1950), заслуженого працівника культури України, журналіста, громадського діяча, члена Національної спілки театральних діячів, члена Національної спілки журналістів. Лауреат муніципальної премії в галузі журналістики «Золоте перо Одеси» (2004), муніципальної премії «Твои імена, Одесса» (2005), літературних премій ім. І. Рядченка (2005) та ім. К. Паустовського (2006). Народився в Одесі.

50 років від дня народження **Ольги Вадимівни ОГАНЕЗОВОЇ-ГРИГОРЕНКО** (1970), народної артистки України (2009). З 1995 року служить в Одеському академічному театрі музичної комедії ім. М. Водяного.

7

140 років від дня народження **Григорія Івановича МАРКЕЛОВА** (1880-1952), вченого, клініциста, педагога. У 1906 р. закінчив медичний факультет Новоросійського університету (нині – Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова). З 1926 р. до 1952 р. очолював кафедру нервових хвороб Одеського медичного інституту (нині – Одеський національний медичний університет). Автор більш 100 наукових праць.

100 років (1920) від дня визволення Одеси від денікінців та встановлення радянської влади в Одесі.

8

225 років тому (1795) було видано указ Катерини II «Об учреждении Вознесенской губернии», в якому вперше згадується місто Одеса – «Одесса, татарами Гаджибей именованный».

9

100 років тому (1920) **Іван Олексійович Бунін**, відомий російський та французький прозаїк, поет, перекладач, емігрував з Росії на французькому кораблі «Спарта», який відправився з одеського порту до Константинополя. Лауреат Нобелівської премії з літератури (1933).

10

210 років (1810) від дня відкриття першого Одеського міського театру.

12

170 років від дня народження **Олександра Костянтиновича КОНОНОВИЧА** (1850-1910), вченого-астронома, професора (1906). Закінчив Рішельєвську гімназію в Одесі (1867), Новоросійський університет (1871). У 1906-1910 рр. викладав астрономію на Вищих жіночих курсах. Був членом Новоросійського товариства природознавців (1877).

14

160 років від дня народження **Броніслава Фортунатовича ВЕРІГО** (1860-1925), вченого-фізіолога, електрофізіолога, професора Новоросійського університету, організатора в Одесі першої в Росії лабораторії дослідження харчових продуктів.

17

195 років (1825) від часу заслання великого польського поета **Адама МІЦКЕВИЧА** в Одесу. Тут був написаний цикл віршів «Крымские сонеты». Викладав в Рішельєвському ліцеї. На цьому будинку (вул. Дерибасівська, 16) розташована меморіальна дошка з датами перебування Адама Міцкевича в Одесі. На розі Олександрівського проспекту та вулиці Буніна встановлений бронзовий пам’ятник (2004).

18

125 років від дня народження **Семена Костянтиновича ТИМОШЕНКА** (1895-1970), Маршала Радянського Союзу, двічі Героя Радянського Союзу. Народився у с. Фурманівка Кілійського району.

100 років тому (1920) у м. Балта вийшов перший номер газети «Вісті Балтського повітового революційного комітету», від якої бере початок газета «Народна трибуна».

20

65 років від дня народження **Кармелли Семенівни ЦЕПКОЛЕНКО** (1955), композиторки, заслуженої діячки мистецтв України (2006). Створила першу школу модерної композиції на Півдні України. Вона є авторкою ідеї, співфундаторкою та художньою директоркою щорічного Міжнародного фестивалю сучасного мистецтва «Два дні й дві ночі нової музики»; лауреатка премій ім. Б. М. Лятошинського (2002) та «Почесний одесит» (2005). Членкиня Національної спілки композиторів України (1982). Народилася в Одесі.

21

75 років від дня народження **Геннадія Васильовича ГАРМІДЕРА** (1945), театрального художника, графіка. У 1966 р. закінчив Одеське художнє училище (нині – Одеське театрально-художнє училище). Нагороджений премією ім. Е. Багрицького (1978) за серію офортів; літературною премією ім. К. Паустовського (2011) за художню майстерність у відображенні Одеси. Член Національної спілки художників України.

22

40 років (1980) від часу відкриття у Приморському районі м. Одеси дитячого Палацу спорту «Олімпієць».

23

155 років тому (1865) в Одеській міській думі було розглянуто питання про заснування найвідомішого базару м. Одеси – «Привозу».

95 років від дня народження **Заїри Валентинівни ПЕРШИНОЇ** (1925-2002), докторки історичних наук, професорки, заслуженої працівниці Вищої школи України (1993). Одна з перших в історії Одеського університету жінок-історинь, докторок наук. Фундаторка Одеської обласної організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури і головуюча правління (1966-1974). Народилася в Одесі.

95 років від дня народження **Єлизавети Іванівни ЧАВДАР** (1925-1989), української оперної співачки, народної артистки СРСР. У 1948 р. закінчила Одеську консерваторію (нині – Одеська національна музична академія ім. А.В. Нежданової). Народилася в Одесі.

24

155 років від дня народження **Івана Львовича ЛИПИ** (1865-1923), українського громадського, політичного і державного діяча, письменника, лікаря. Брав активну участь у діяльності Українського товариства «Просвіта», організував «Одеську літературну спілку». Жив і працював в Одесі у 1902-1918 рр.

80 років від дня народження **Володимира Львовича ГЛАЗИРІНА** (1940), заслуженого архітектора України, члена-кореспондента Української академії архітектури (1993), головного архітектора м. Одеси (1989-2005). Творча праця: пам'ятний знак «Дерибас – першобудівник Одеси» (1994); монумент на честь відродження Одеси «Золоте дитя» (1995); пам'ятник «Пушкін в Одесі» (1995), проекти храмів та ін.

25

115 років від дня народження **Павла Павловича ВІРСЬКОГО** (1905-1975), українського балетмейстера, народного артиста СРСР (1960). Закінчив Одеське музично-драматичне училище (1927). Служив у театрах Одеси, Харкова, Києва. Народився в Одесі.

26

200 років (1820) від часу відкриття ботанічного саду Новоросійського університету (нині – Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова), що був закладений **Костянтином Яковичем Десметом**.

180 років від дня народження **Федора Никифоровича ШВЕДОВА** (1840-1905), вченого-фізика, професора Новоросійського університету. У 1877-1880 і 1889-1895 рр. був деканом фізико-математичного факультету, у 1895-1903 рр. – ректором університету. Народився у м. Кілії, Бессарабської губернії (нині – Одеська область).

27

145 років від дня народження **Володимира Петровича ФІЛАТОВА** (1875-1956), видатного офтальмолога, академіка АМН СРСР, заслуженого діяча науки УРСР, засновника і першого директора ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України», який носить його ім'я (1936). Герой Соціалістичної Праці (1950). Заснував «Офтальмологический журнал» (1946). З 1903 до 1956 р. жив і працював в Одесі. Його іменем названа вулиця в Одесі (1975).

120 років (1900) від дня затвердження статуту Одеського шахового товариства.

65 років від дня народження **Ігоря Миколайовича КОВАЛЯ** (1955), заслуженого діяча науки і техніки України. У 1996-2000 рр. – ректор Інституту соціальних наук Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова; з 2010 р. – ректор університету.

БЕРЕЗЕНЬ

5

95 років від дня народження **Галини Іванівни НОЖЕНКО** (1925-1999), заслуженої артистки України. Служила в Одеському російському драматичному театрі.

6

115 років від дня народження **Антоніни Іванівни ДЬОМІНОЇ** (1905-1992), вченої, ботанікині, професорки кафедри морфології і систематики рослин в Одеському державному університеті (нині – Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова). Авторка 29 наукових праць. Народилася на ст. Бірзула (нині – м. Подільськ).

7

70 років від дня народження **Орисі БУРДИ** (1950), заслуженої артистки України. Служить в Одеському академічному російському драматичному театрі.

8

95 років від дня народження **Юхима Петровича ГЕЛЛЕРА** (1925-1998), шахіста, шахового теоретика. Заслужений майстер спорту (1963) і тренер (1965) СРСР. Перший український шахіст, який здобув звання міжнародного гросмейстера (1952). Учасник 23-х чемпіонатів СРСР. Народився в Одесі.

95 років з дня першого випуску (1925) Курсів лікбезу в смт Фрунзівка (нині – смт Захарівка) на Одещині.

10

110 років тому (1910) за ініціативи та під керівництвом **Євгена Самойловича Бурксера** в Одесі заснована радіологічна лабораторія – перший центр радіологічних досліджень при Російському технічному товаристві. У 1924 р. на базі лабораторії було відкрито Радіологічний інститут (нині – Фізико-хімічний інститут ім. О.В. Богатського НАН України).

11

90 років від дня народження **Бориса Давидовича ЛІТВАКА** (1930-2014), мецената, громадського діяча, Героя України (2007), Почесного громадянина Одеси та Одеської області (2010). У 1992 р. заснував Одеський обласний благодійний фонд реабілітації дітей-інвалідів «Майбутнє», відомий як «Дім з янголом», на фасаді якого встановлена меморіальна дошка (вул. Пушкінська, 51). Народився в Одесі.

13

100 років від дня народження **Бориса Олексійовича ШЕВЧЕНКА** (1920-2012), учасника оборони Одеси, Почесного громадянина Одеси (1984), Героя Соціалістичної праці (1966). Народився в с. Усатово Біляївського району.

60 років від дня народження **Михайла Володимировича РЕВИ** (1960), скульптора, заслуженого художника України (2004), лауреата Дерибасівської премії (2004) за внесок в історію, культуру та економіку Одеси. Його роботи: скульптура «12-й стул» (1999), скульптура «Дерево любви» (2006), фонтан «Источник», присвячений 200-річчю Одеси біля Воронцовського палацу (1993), «Ангел милосердя» – монументальна скульптура, встановлена над входом в центр реабілітації дітей-інвалідів (1996) та ін. Член Національного союзу художників України (1993).

15

175 років (1845) від дня, коли вперше був запалений вогонь на Воронцовському маяку.

160 років від дня народження **Володимира Ароновича ХАВКІНА** (1860-1930), всесвітньовідомого вченого-бактеріолога. Винайшов вакцини проти холери і чуми. Навчався в Новоросійському університеті (нині – Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова). Народився в Одесі.

20

105 років від дня народження **Святослава Теофіловича РІХТЕРА** (1915-1997), видатного піаніста, народного артиста СРСР (1961), Героя Соціалістичної Праці (1975). З 1933 до 1937 р. був концертмейстером в Одеському оперному театрі. Встановлено меморіальний знак з барельєфом та надписом: «Великому музыканту от благодарных одесситов» (вул. Новосельського, 66).

100 років від дня народження **Юхима Юхимовича КОГАНА** (1920-1973), шахіста, майстра спорту СРСР, заслуженого тренера СРСР та УРСР. Був тричі чемпіоном Одеси з гри в шахи та неодноразовим призером першості СРСР. Народився в Одесі.

21

125 років від дня народження **Леоніда Осиповича УТЬОСОВА** (1895-1982), артиста естради, народного артиста СРСР (1965). Його ім'ям названо вулицю в Одесі (колишній Трикутний провулок); в Міському саду встановлено пам'ятник (2000). Народився в Одесі.

110 років (1910) від дня першого в Російській імперії офіційного польоту на аероплані, який було здійснено пілотом **Михайлом Никифоровичем Єфімовим** в Одесі.

22

65 років від дня народження **Тамари Павлівни ТІЩЕНКО** (1955), заслуженої артистки України. Служить в Одеському академічному театрі музичної комедії ім. М. Водяного.

24

90 років від дня народження **Анатолія Петровича РІХТЕРА** (1930-?), українського співака, народного артиста України (1973). З 1960 р. служив в Одеському театрі опери та балету (нині – Одеський національний академічний театр опери та балету).

В березні також виповнюється:

20 років (2000) від часу відкриття лікарні у с. Дмитрівка Болградського району.

КВІТЕНЬ

1

220 років тому (1800) було створено Контору опікунства новоросійських іноземних поселенців.

200 років (1820) від дня виходу першого номеру одеської газети французькою мовою «Message de la Russie méridionale» («Месаж де ля Рюси меридиональ»).

25 років (1995) від часу заснування Саду скульптур Одеського літературного музею. Автор проекту і творець експозиції – заслужений діяч культури України **Леонід Вікторович Ліптуга**.

20 років (2000) від часу відкриття скульптури «Одессе-маме» (скульптор О.В. Князик) в Саду скульптур Одеського літературного музею.

6

90 років від дня народження **Арнольда Олексійовича СЛЮСАРЯ** (1930-2000), доктора філологічних наук, професора Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова.

7

100 років від дня народження **Станіслави Михайлівни ШИМАНСЬКОЇ** (1920-2015), заслуженої артистки України. Служила в Одеському академічному українському музично-драматичному театрі ім. В.С. Василька.

95 років від дня народження **Валерія Арутюновича ГЕГАМЯНА** (1925-2000), художника. Був засновником і викладачем художньо-графічного факультету Одеського педагогічного інституту ім. К. Ушинського (нині – Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського).

90 років від дня народження **Леоніда Родіоновича АКСЮТІНА** (1930-2008), вченого в області судноводіння, доктора технічних наук (1988), професора (1988), члена-кореспондента Міжнародної Інженерної Академії (1991), академіка Академії інженерних наук України (1992), автора 150 статей та 15 книг.

8

150 років від дня народження **Олександра Михайловича БЕЗРЕДКА** (1870-1940), мікробіолога і імунолога. У 1892 р. закінчив Новоросійський університет (нині – Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова). Народився в Одесі.

11

95 років від дня народження **Сергія Зеноновича ЛУЩИКА** (1925-2015), бібліофіла, краєзнавця, колекціонера, дослідника, знавця історії Одеси початку XX століття, літератора, автора книг і статей. Народився в Одесі.

14

120 років від дня народження **Лії Ісаківни БУГОВОЇ** (1900-1981), народної артистки УРСР (1946). З 1939 до 1981 р. служила в Одеському академічному російському драматичному театрі.

15

80 років від дня народження **Давида Юлійовича БЕККЕРА** (1940), графіка. Нагороджений премією «Твои имена, Одесса» (2004) за кращі твори образотворчого мистецтва; Дерибасівською премією (2008). Член Союзу художників України (1991). Народився в Одесі.

16

95 років від дня народження **Якова Яковича ГОРДІЄНКА** (1925-1942), юного розвідника партизанського загону ім. В.А. Молодцова-Бадаєва. Його іменем названа вулиця та Одеський палац піонерів (1944) (нині – Міський палац дитячої та юнацької творчості). Народився в смт Ширяєво Одеської області.

110 років (1910) від часу, коли в м. Акермані (нині – Білгород-Дністровський) відбулись останні гастролі Марка Лукича Кропивницького, визначного українського драматурга.

17

165 років (1855) від дня призначення **Олександра Григоровича СТРОГАНОВА** генерал-губернатором Новоросійського краю (1855-1863).

75 років від дня народження **Світлани Олексіївни АНТИПОВОЇ** (1945), заслуженої артистки України. Служить в Одеському національному академічному театру опери та балету.

22

60 років (1960) від дня закладення дендропарку в курортному місці Одеси – Аркадії – під час суботнику, приуроченого до 90-річчя від дня народження В.І. Леніна (спочатку носив його ім'я, нині – Парк Перемоги).

24

225 років (1795) від дня відкриття Одеської портової митниці, першим начальником якої був **Михайло Михайлович Кир'яков**.

25

175 років від дня народження **Василя Мойсейовича ПЕТРІАШВІЛІ** (Петрієва) (1845-1908), вченого хіміка-органіка, професора Новоросійського університету (нині – Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова). Виконував обов'язки ректора університету (1907-1908).

135 років від дня народження **Івана Івановича ПУЗАНОВА** (1885-1971), вченого-зоолога, зоогеографа, гідробіолога, заслуженого діяча науки УРСР (1965). Був професором Одеського університету (нині – Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова).

100 років (1920) від дня створення Одеського швейного об'єднання ім. В.В. Воровського (згодом – торгівельно-промислове об'єднання «ВЕРА»).

30

100 років (1920) від часу перейменування Олександрівського парку в «парк Шевченка» (нині – Центральний парк культури й відпочинку імені Тараса Шевченка).

40 років тому (1980) було створено Музей історії внутрішніх справ Одеської області.

ТРАВЕНЬ

1

125 років (1895) від дня першого святкування в Одесі Міжнародного дня праці, яке відбулось на території Ботанічного саду.

100 років від дня народження **Бориса Пантелеймоновича РОБУЛА** (1920-2003), ветерана Другої світової війни, учасника звільнення м. Ананьєва, Почесного громадянина міста, краєзнавця та дослідника історії м. Ананьєва.

5

120 років від дня народження **Юрія Івановича ЛИПИ** (1900-1944), письменника, публіциста, історіософа, громадського і політичного діяча, лікаря. Народився в Одесі.

6

130 років (1890) від часу створення Кримсько-Кавказького гірського клубу (в Одесі). Першим головою з травня 1890 р. до лютого 1891 р. був граф **Микола Якович Ростовцев**.

120 років тому (1900) відкрито пам’ятник засновникам Одеси міста – **КАТЕРИНІ II** та її сподвижникам – **ЙОСИПУ ДЕ РІБАСУ**, **ФРАНЦУ ДЕ ВОЛАНУ, ГРИГОРІЮ ПОТЬОМКІНУ** та **ПЛАТОНУ ЗУБОВУ**. Розташований на Катерининській площі. Споруджений архітектором **Юрієм Дмитренком**, скульптором **М.П. Поповим**, інженером **А.А. Сікорським** за участі скульптора **Бориса Едуардса**. У 1920 році пам'ятник демонтували, відновили 2007 року.

7

55 років (1965) від дня виходу Указу Президії Верховної Ради СРСР про нагородження Чорноморського флоту орденом Червоного Прапора.

180 років від дня народження **Петра Ілліча ЧАЙКОВСЬКОГО** (1840-1893), видатного російського композитора. Вперше відвідав Одесу у 1887 р., вдруге – у 1893 р. Меморіальна дошка встановлена на будівлі колишнього готелю «Північний» (пров. Чайковського, 12).

8

55 років (1965) від дня виходу Указу Президії Верховної Ради СРСР про вручення ордена Леніна та медалі «Золота Зірка» місту-герою Одесі.

10 років тому (2010) відкрито меморіал героїчної оборони Одеси на місці 412-ї берегової батареї, розташованої в смт Чорноморське Лиманського району (колишнє с. Гвардійське).

9

185 років тому (1835) на Усатівських хуторах Біляївського району відкрито приходське училище № 49 (нині – Усатівський НВК «Школа-гімназія» ім. П.Д. Вернидуба).

60 років (1960) від дня відкриття пам'ятника Невідомому матросу. Створений за проектом архітекторів **Г.В. Топуза** та **П.В. Таміліна**, скульптора **М.І. Нарузетського**.

50 років (1970) від дня закінчення спорудження меморіалу «Алея Слави». Створений за проектом архітекторів **Г.В. Топуза** та **П.В. Таміліна**, скульптора **М.І. Нарузетського**.

45 років тому (1975) до 30-річчя Дня Перемоги відкрито меморіал героїчної оборони Одеси на місці 411-ї берегової батареї, розташований в районі Дачі Ковалевського.

25 років (1995) від часу відкриття бронзової скульптори **Ернста Неізвєстного** «Золоте дитя» на Морському вокзалі.

10

90 років (1930) від дня відкриття Одеського театру юного глядача (з 1941 р. – імені М. Островського; з 2016 р. – імені Юрія Олеши).

13

155 років (1865) від часу відкриття Імператорського Новоросійського університету, заснованого на базі Рішельєвського ліцею (нині – Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова).

15

175 років від дня народження **Іллі Ілліча МЕЧНИКОВА** (1845-1916), російського та українського біолога, професора Новоросійського університету, лауреата Нобелівської премії в галузі фізіології і медицини (1908). У 1867-1887 рр. жив в Одесі.

95 років (1925) від часу відновлення Лермонтовського санаторію (був відкритий 9 червня 1914 р. групою лікарів на чолі з доктором І.Л. Тригером; нині – ДП Клінічний санаторій «Лермонтовський»).

16

80 років від дня народження **В'ячеслава Михайловича ДРУЗЯКА** (1940), поета. Член Одеської обласної організації Національної спілки письменників України (1999).

20

150 років (1870) від дня заснування Одеського Слов'янського товариства імені святих Кирила та Мефодія. Статутом окреслювалися основні напрямки функціонування Товариства: матеріальна допомога нужденним, сприяння слов'янам в отриманні освіти та пошуках засобів існування.

21

105 років від дня народження **Юлія Івановича БОЖЕКА** (1915-1994), заслуженого артиста УРСР (1967), народного артиста УРСР (1973). Служив в Одеському академічному українському музичному драматичному театрі ім. В.С. Василька (1959). Народився в Одесі.

22

180 років від дня народження **Марка Лукича КРОПИВНИЦЬКОГО** (1840-1910), українського драматурга, актора, режисера, композитора. Перебував в Одесі (1870-1873); дебютував 12 листопада 1871 р. в театрі «Народний театр графів І. і Д. Маркових та М. Чернишова» в ролі Стецька у п’єсі Г.Ф. Квітки-Основ'яненка «Сватання на Гончарівці».

25

160 років від дня народження **Євгена Миколайовича ЩЕПКІНА** (1860-1920), історика, педагога, громадського діяча, професора Новоросійського університету, губернського комісара народної освіти (1919). Його ім’я носить вулиця в Одесі.

110 років тому (1910) було відкрито фабрично-заводську, художньо-промислову і сільськогосподарську виставку в м. Одесі.

75 років (1945) від часу створення Миколаївського району Одеської області.

26

150 років (1870) від дня початку залізничного зв’язку між Одесою та Києвом.

95 років від дня народження **Костянтина Степановича СЕРГІЄНКА** (1925-2002), поета, лауреата літературної премії ім. Степана Олійника (1997) за збірки «Лис-мораліст», «Оповідки на тему про Хому та Ярему». Був членом Одеської обласної організації Національної спілки письменників України (1988). Народився в Одесі.

27

50 років (1970) від дня відкриття в Одесі пам’ятника **Олександру Степановичу ПОПОВУ**, видатному вченому, винахіднику радіо. Пам'ятник встановлено на території Одеської національної академії зв'язку ім. О.С. Попова. Скульптор **В.П. Соловйов**, архітектор **В.В. Мусаров**.

30

155 років тому (1865) в Одесі була заснована художня школа малювання (нині – Одеське театрально-художнє училище).

135 років від дня народження **Костянтина Павловича ДОБРОЛЮБСЬКОГО** (1885-1953), історика, доктора наук (1935). У 1940-1941 рр. та у 1944-1953 рр. був деканом історичного факультету Одеського державного університету (нині – Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова). Започаткував в Україні школу істориків Французької революції. Обирався головою правління Будинку вчених в Одесі.

65 років (1955) від дня виходу Указу Міністерства культури УРСР про створення історико-краєзнавчого музею на базі Одеського державного музею оборони Одеси і Одеського обласного краєзнавчого музею.

60 років від дня народження **Ольги Василівни РАВИЦЬКОЇ** (1960), народної артистки України. Служить Одеському академічному українському музично-драматичному театрі ім. В.С. Василька.

ЧЕРВЕНЬ

1

150 років від дня народження **Володимира Олександровича ГЕРНЕТА** (1870-1929), фахівця у галузі виноробства. Працював заступником директора з науки на Одеській виноробній станції (нині – ННЦ «Інститут виноградарства і виноробства ім. В.Є. Таїрова»). Один з видавців журналу «Вісник дослідної фізики та елементарної математики». Народився в Одесі.

145 років (1875) від дня відкриття бібліотеки Товариства взаємної допомоги прикажчиків-євреїв міста Одеси (імені фундатора її **С.Л. Бернфельда**). Частина її фондів увійшла до складу фондів сучасної Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М. Грушевського.

95 років тому (1925) створено Одеське відділення Всеукраїнського добровільного товариства по сприянню авіації, хімії і повітряному плаванню (Аерохім).

2

110 років тому (1910) на сцені Нової біржі в Одесі (нині – Одеська обласна філармонія) відбувся концерт **Федора Івановича Шаляпіна**.

75 років від дня народження **Анатолія Івановича БОЙКА** (1945), народного артиста УРСР (1985). Служить в Одеському національному академічному театрі опери та балету.

8

160 років від дня народження **Бориса Васильовича ЕДУАРДСА** (1860-1924), скульптора. У 1881 р. закінчив Одеську рисувальну школу (нині – Одеське театрально-художнє училище). Створив низку монументальних пам'ятників: генералу Ф.Ф. Радецькому та доктору Е.С. Андрієвському в Одесі; О.В. Суворову в Ізмаїлі та Очакові та ін. Народився в Одесі.

10

75 років від дня народження **Наталії Костянтинівни ДУБРОВСЬКОЇ** (1945-2015), заслуженої артистки України. Служила в Одеському академічному російському драматичному театрі.

75 років (1945) від часу виходу першого номеру газети «Знамя труда» в Тарутинському районі.

11

115 років від дня народження **Ольги Миколаївни БЛАГОВИДОВОЇ** (1905-1975), народної артистки УСРС (1970), професорки. Завідувала кафедрою сольного співу в Одеській консерваторії (нині – Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової).

12

100 років (1920) від дня заснування Центральної робітничої бібліотеки (з 1934 р. – обласна бібліотека ім. В.І. Леніна; з 1998 р. – обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Грушевського).

90 років (1930) від дня заснування Одеського інституту інженерів водного транспорту (нині – Одеський національний морський університет).

13

160 років від дня народження **Григорія Еммануїловича ВЕЙНШТЕЙНА** (1860-1929), видатного діяча борошномельної справи в Одесі кінця XIX – початку XX ст. У 1871 р. закінчив Одеське комерційне училище. До 1919 р. курирував Одеську школу борошномелів, згодом – млино-технічне училище.

14

85 років від дня народження **Йосипа Меєровича ОСТРОВСЬКОГО** (1935-1993), одеського художника. Був членом Всесвітньої асоціації художників і скульпторів.

23

70 років від дня народження **Івана Васильовича ГОЛУБОВА** (1950), композитора, музикознавця. Заслужений діяч мистецтв України (1999). У 1978 р. закінчив Одеську консерваторію (нині – Одеська національна музична академія ім. А.В. Нежданової). Лауреат премії ім. М. Островського (1989), обласної премії ім. Е. Багрицького (1982) за виконавчу діяльність. Член Національної спілки композиторів України (1990). Народився в Одесі.

27

115 років (1905) від початку повстання матросів на броненосці «Князь Потьомкін-Таврійський» проти самодержавства.

75 років від дня народження **Олени Олександрівни ГЛОВАЦЬКОЇ** (1945-1999), заслуженої артистки України. Служила в Одеському академічному театрі музичної комедії ім. М. Водяного.

55 років тому (1965) в Одесі на Потьомкінській площі (нині – Катерининська) був відкритий бронзовий монумент «Потёмкинцам – потомки» (скульптор **В.А. Богданов**; архітектори **М.М. Волков**, **Ю.С. Лапін**) в пам'ять повстання матросів на броненосці «Князь Потьомкін-Таврійський» проти самодержавства. У 2007 р. перенесений на Митну площу.

28

80 років (1940) від дня возз'єднання українських земель (включення до складу УРСР Бессарабії та Північної Буковини).

55 років з часу відкриття в Одесі (1965) Музею морського флоту СРСР (нині – Музей морського флоту України).

29

115 років від дня народження **Володимира Олександровича ФЕМЕЛІДІ** (1905-1931), композитора. Закінчив Одеську консерваторію (нині – Одеська національна музична академія ім. А.В. Нежданової). Народився в Одесі.

ЛИПЕНЬ

5

140 років тому (1880) російський поет і прозаїк **Всеволод Володимирович Крестовський** на парусно-паровому військовому кораблі «Цесаревич» відправився з Одеси у кругосвітню подорож.

9

105 років від дня народження **Миколи Йосиповича СИРОТЮКА** (1915-1984), літературознавця, прозаїка. У 1941 р. закінчив Одеський університет (нині – Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова). Був членом Національної спілки письменників України (1953).

10

130 років від дня народження **Віри Михайлівни ІНБЕР** (1890-1972), поетки, белетристки. Її іменем названий провулок в Одесі. Народилася в Одесі.

11

170 років від дня народження **Петра Григоровича МЕЛІКІШВІЛІ (МЕЛІКОВ)** (1850-1927), вченого хіміка-органіка, професора Новоросійського університету (нині – Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова). Був нагороджений великою Ломоносівською премією (1899). Був членом-кореспондентом АН СРСР (1927).

12

90 років (1930) від дня заснування Одеського харчового інституту (нині – Одеська національна академія харчових технологій).

13

90 років від дня народження **Раїси Михайлівни СЕРГІЄНКО** (1925-1987), народної артистки СРСР. Служила солісткою Одеського театру опери та балету (нині – Одеський національний академічний театр опери та балету).

14

225 років тому (1795) заснована Одеська пожежна служба (нині – Головне управління ДСНС України в Одеській області).

17

165 років тому (1855) на вулиці Преображенській закладена трипрестольна Успенська єдиновірна церква (архітектор **Луї Сезар Оттон**).

18

95 років від дня народження **Бориса Аврамовича ГОНЧАРЕНКА** (1925-1993), прозаїка. Працював у редакціях газет «Чорноморська комуна», «Сільські вісті». Був членом Одеської обласної організації Національної спілки письменників України (1961).

19

75 років від дня народження **Леоніда Леонідовича СУЩЕНКА** (1945), письменника-гумориста, драматурга, одного із засновників Одеського КВК. Заслужений журналіст України. Народився в Одесі.

20

160 років від дня народження **Антона Самойловича БОРИНЕВИЧА** (1855-1946), українського статиста-демографа. Завідував створеним ним міським статистичним бюро (1890-1926); керував одноденними переписами населення 1892, 1897, 1915, 1917 років. Народився в Одесі.

140 років з часу відкриття (1880) в Одесі першої лінії кінно-залізничної дороги, яка будувалася за підтримки Бельгійського трамвайного товариства.

21

225 років від часу проведення (1795) першого перепису населення в Одесі. Чисельність жителів обох статей склала на той час 2449 осіб.

22

150 років (1870) від часу заснування «Русского общества пароходства, торговли и Одесской железной дороги».

90 років (1930) від часу заснування Одеського інженерно-будівельного інституту (нині – Одеська державна академія будівництва та архітектури).

85 років від дня народження **Анатолія Михайловича ВОЙТЕНКА** (1935), заслуженого діяча науки і техніки України, доктора медичних наук, професора. У 1975-1978 рр. завідував лабораторією суднової гігієни в Одесі (нині – Український НДІ медицини транспорту). Народився в с. Троїцьке Любашівського району.

26

250 років (1770) від часу, коли російські війська під командуванням генерала **Миколи Васильовича Репніна** вперше здобули Ізмаїльську фортецю.

28

110 років (1910) від дня, коли при Одеському аероклубі відкрився авіаційний клас, згодом – Одеська повітроплавна школа.

100 років від дня народження **Всеволода Сергійовича АВДУЄВСЬКОГО** (1920-2003), вченого в галузі механіки, професора, академіка. Народився в м. Березівка Одеської області.

31

195 років (1825) від дня заснування Одеського міського музею старожитностей (нині – Одеський археологічний музей) на базі приватної колекції **Івана Павловича Бларамберга** (1772-1831), мецената, археолога, одного з перших дослідників старожитностей на узбережжі Чорного моря.

80 років тому (1940) в м. Ізмаїлі вийшов перший номер газети «Придунайская правда» (нині – «Придунайские вести»).

В липні також виповнюється:

90 років (1930) від дня заснування Одеського інституту інженерів зв’язку (нині – Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова).

СЕРПЕНЬ

1

120 років від дня народження **Зінаїди Миколаївни АКСЕНЬЄВОЇ** (1900-1969), геофізикині, астрономки, членкині-кореспондентки АН УРСР (1951), заслуженої діячки науки УРСР (1960). Закінчила Одеський інститут народної освіти (нині – Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова). У 1919-1926 рр. працювала обчислювателькою в Одеській обсерваторії (нині – НДІ «Астрономічна обсерваторія» ОНУ ім. І.І. Мечникова). Один з кратерів на Венері названий на її честь. Народилася в Одесі.

95 років від дня народження **Бориса Петровича ЗАЙЦЕВА** (1925-2000), народного артиста України, Героя Соціалістичної Праці. Служив в Одеській обласній філармонії.

3

120 років від дня народження **Авраама Михайловича ЖАРНОВСЬКОГО** (1900-1974), вченого фізика-хіміка. Був професором Одеського індустріального інституту (нині – Одеський національний політехнічний університет). Народився в Одесі.

85 років від дня народження **Георгія Степановича ШОНІНА** (1935-1997), льотчика-космонавта, Героя Радянського Союзу (1969). Народився в м. Балта, навчався в ЗОШ № 3.

80 років від дня народження **Володимира Станіславовича ФІЛІПЧУКА** (1940-2019), Героя України (2000), заслуженого працівника промисловості України, кандидата економічних наук. Був почесним головою Одеського ВАТ з експорту та імпорту нафтопродуктів «Ексімнафтопродукт», членом опікунської ради Благодійного фонду ім. Надії та Добра, головою міської секції з тайського боксу «Муей Тай». Народився в Одесі.

9

90 років (1930) від часу відкриття державного проектно-пошукового і науково-дослідницького інституту морського транспорту «ЧорноморНІІпроект» (нині – Державний проектно-вишукувальний та науково-дослідний інститут морського транспорту «ЧОРНОМОРНДІПРОЕКТ»).

17

75 років від дня народження **Миколи Миколайовича ПРОКОПЕНКА** (1945), живописця, графіка, книжкового графіка-ілюстратора, заслуженого художника України. У 1971 р. закінчив Одеське художнє училище (нині – Одеське театрально-художнє училище). Нагороджений премією «Твои имена, Одеса» (2003) за картину «Золотой берег». У художника 56 персональних виставок. Член Національного союзу художників України (1988). Народився в смт Лиманське Роздільнянського району.

18

100 років від дня народження **Миколи Олексійовича ДУДНИКА** (1920-?), фахівця у галузі виноградарства та виноробства, кандидата сільськогосподарських наук (1959), професора (1980). У 1951 р. закінчив Одеський сільськогосподарський інститут (нині – Одеський державний аграрний університет), де працював з 1957 до 1997 р., з 1968 р. був завідувачем кафедри виноградарства і виноробства.

26

95 років від дня народження **Петра Юхимовича ТОДОРОВСЬКОГО** (1925-2013), кінорежисера і кінооператора, сценариста, актора, композитора, заслуженого діяча мистецтв УРСР (1967), номінанта на премію «Оскар», лауреата премії «Ника» (1992, 2003). У 1955-1972 рр. працював на Одеській кіностудії. Його роботи: «Военно-полевой роман» (1983), «Анкор, ещё анкор!» (1992), «Любимая женщина механика Гаврилова» (1981) та ін.

75 років (1945) від дня відкриття в м. Ізмаїлі пам’ятника російському полководцю **О.В. Суворову** (скульптор – **Б.В. Едуардс**).

27

115 років від дня народження **Володимира Ієронімовича ІВАНОВИЧА** (1905-1985), одеського поета-гумориста, сатирика. Нагороджений премією ім. Степана Олійника (1983) за збірку «Свиня на пасіці», «Низенько кланяємося» та ін. Був членом Одеської обласної організації Національної спілки письменників України (1948). Народився в Одесі.

28

85 років від дня народження **Василя Івановича ВИХРИСТЕНКА** (1935-2016), поета, публіциста, перекладача. Лауреат літературної премії ім. К. Паустовського (2000) за збірки поезій «Крылья над полем», «На круги своя». Був членом Одеської обласної організації Національної спілки письменників України (1997). Народився в с. Новоолександрівка Великомихайлівського району.

28-29

230 років тому (1790) Російська Чорноморська ескадра розгромила турецький флот біля Тендрівської коси під час Російсько-турецької війні 1787-1792 рр.

29

85 років від дня народження **Євгена Степановича ШТЕНГЕЛОВА** (1935), прозаїка, публіциста. Член Одеської обласної організації Національної спілки письменників України (1976). Живе в Одесі.

31

120 років від дня народження **Михайла Олександровича КАЗНЕВСЬКОГО** (1900-1984), режисера, заслуженого діяча мистецтв України, члена Спілки кінематографістів України. Закінчив музично-драматичний інститут (нині – Одеська національна музична академія ім. А.В. Нежданової). До 1952 р. був художнім керівником Одеської обласної філармонії. Народився в Одесі.

В серпні також виповнюється:

95 років з часу створення (1925) Одеської окружної прокуратури.

55 років з часу створення (1965) одеського клубу «Поиск» (нині – громадська організація Одеський спелеоклуб «Пошук»), який спеціалізується на спелестології, вивченні штучних підземних порожнин, гірських вироблень, гідротехнічних, культових, господарських та фортифікаційних підземель.

ВЕРЕСЕНЬ

1

75 років тому (1945) було відкрито початкову школу с. Секретарівка Біляївського району (нині – ЗОШ І-ІІ ст.).

65 років тому (1955) в с. Пасицели Балтського району було відкрито школу (нині – ЗОШ І-ІІІ ст.).

2

День міста. 226 років тому (1794) рескриптом Катерини ІІ засновані порт і місто Одеса.

20 років (2000) від часу відкриття пам'ятника **Леоніду Утьосову** на вулиці Дерибасівській (скульптор **Олександр Петрович Токарев**).

5 років тому (2015) в Одесі відкрито музей-квартиру **Леоніда Утьосова** (вул. Утьосова, 7).

7

150 років від дня народження **Олександра Івановича КУПРІНА** (1870-1938), російського письменника. У 1900, 1901, 1904, 1910 рр. жив і працював в Одесі.

145 років (1875) від часу заснування Олександрівського парку (нині – Центральний парк культури й відпочинку імені Тараса Шевченка).

8

240 років від дня народження **Франса Карловича БОФФО** (1780-1867), одеського архітектора італійського походження. Його роботи: Воронцовський замок, Потьомкінські сходи та ін.

11-12

100 років з часу утворення (1920) Державного архіву Одеської області.

12

145 років тому (1875) заснований «Чорноморський яхт-клуб».

14

120 років (1900) від часу заснування Одеського медичного інституту (нині – Одеський національний медичний університет).

15

155 років (1865) від часу відкриття піхотного юнкерського училища в Одесі, перетворено на військове (1910).

19

80 років від дня народження **Сергія Андрійовича АНДРОНАТІ** (1940), доктора хімічних наук (1976), професора (1984), члена-кореспондента АН УСРС (1982), академіка НАН України (1988). Лауреат Державної премії СРСР (1980) і Державної премії України (1991). Голова Південного наукового центру НАН України та Міністерства освіти і науки. Член Президії НАН України. Народився в Одесі.

23

85 років від дня народження **Маргарити Миколаївни НІКОЛАЄВОЇ** (1935-1993), заслуженого майстра спорту, першої олімпійської чемпіонки Одеси (1960).

24

110 років (1910) з часу появи першого електричного трамваю на вулицях Одеси, маршрут пролягав від Лідерсівського бульвару до Грецького майдану.

26

110 років (1910) від дня відкриття Одеських вищих жіночих медичних курсів.

80 років з часу створення (1940) філії Одеського обласного державного архіву в м. Ізмаїлі.

ЖОВТЕНЬ

1

130 років тому (1890) у м. Одесі, на Молдаванці, було відкрито однокласну Михайлівську церковно-приходську школу.

80 років з дня відкриття (1940) в м. Акермані (нині – Білгород-Дністровський) педагогічного училища (нині – вищий навчальний комунальний заклад «Білгород-Дністровське педагогічне училище»).

5

85 років від дня народження **Тамари Семенівни ДУДНИК** (1935), Героя Соціалістичної Праці, прядильниці Одеської джутової фабрики. Народилася в с. Борщі Подільського району.

6

115 років від дня народження **Юхима Ісаковича РУСИНОВА** (1905-1969), українського композитора і диригента. У 1936 р. закінчив Одеську консерваторію (нині – Одеська національна музична академія ім. А.В. Нежданової). Диригент симфонічного оркестру Одеської філармонії (1934-1936), Одеського театру опери та балету (1945).

7

105 років від дня народження **Маргарити Йосипівни АЛІГЕР** (1915-1992), російської поетеси. Народилася в Одесі.

12

100 років тому (1920) Одесу відвідав **Павло Григорович Тичина**, український радянський поет, державний та громадський діяч.

13

140 років від дня народження **Саши ЧОРНОГО (Олександра Михайловича Глікберга)** (1880-1932), поета, прозаїка, перекладача. Народився в Одесі.

18

140 років від дня народження **Володимира (Зеєва) Євгеновича ЖАБОТИНСЬКОГО** (1880-1940), письменника, публіциста, поета. Його іменем названа вулиця. Народився в Одесі.

19

195 років (1825) від дня виходу указу Олександра I про створення Одеського повіту у складі Херсонської губернії.

22

150 років тому від дня народження **Івана Олексійовича БУНІНА** (1870-1953), російського письменника. Жив в Одесі у 1898-1900 рр.

75 років від дня народження **Василя Поліоновича САГАЙДАКА** (1945-2006), поета. Закінчив філологічний факультет Одеського університету. Працював кореспондентом одеського обласного радіо. Був членом Одеської обласної організації Національної спілки письменників України (1987).

24

170 років тому (1850) до Одеси прибув відомий російський письменник **Михайло Васильович Гоголь**. У місті пробув всю зиму, відвідував міський театр і читав його глядачам свою п’єсу «Лакейська».

125 років від дня народження **Олександра Наумовича ФРУМКІНА** (1895-1976), фізико-хіміка, засновника сучасної теоретичної електрохімії. Одеський період життя з 1896 по 1922 рр.

26

110 років від дня народження **Миколи Сергійовича ПОЛУЕКТОВА** (1910-1986), академіка, доктора хімічних наук, професора. З його іменем пов'язано відкриття в Одесі школи хіміків-аналітиків. Народився в Одесі.

95 років від дня народження **Марка Пилиповича ОРЗІХА** (1925-2016), вченого-конституціоналіста, академіка Академії правових наук України (1992), Української академії політичних наук (1994), Української муніципальної академії (2000), доктора юридичних наук (1979), професора (1990), заслуженого діяча науки і техніки України, почесного професора Національного університету «Одеська юридична академія». З 1997 по 2011 рр. – завідувач кафедри конституційного права. Народився в Одесі.

30

115 років (1905) від дня заснування Одеського товариства «Просвіта».

31

90 років від дня народження **Леоніда Григоровича АВЕРБУХА** (1930), заслуженого лікаря України (2004), кандидата медичних наук, фтизіатра вищої категорії, літератора. Член Національної спілки журналістів України. Почесний член Всесвітнього клубу одеситів.

В жовтні також виповнюється:

225 років тому (1795) був проведений перший перепис населення м. Одеси.

30 років (1990) від часу заснування Асоціації одеських яхтсменів «Одеса-200».

ЛИСТОПАД

1

150 років від дня народження **Адольфа Борисовича МІНКУСА** (1870-1948), архітектора. У 1890 р. закінчив Одеське художнє училище (нині – Одеське театрально-художнє училище). Автор багатьох проектів: Єврейське ремісниче училище; перебудова Бродської синагоги; трамвайне депо на Водопровідній вулиці; трамвайна станція на Грецькій площі та ін. Народився в Одесі.

3

125 років від дня народження **Едуарда Георгійовича БАГРИЦЬКОГО** (**Дзюбін**) (1895-1934), радянського поета. Автора поеми «Дума про Опанаса», де згадується революційні події на Балтщині. Народився в Одесі.

5

40 років (1980) від дня відкриття народного музею історії ОВС Одеської області (вул. Єврейська, 14).

7

100 років тому (1920) було засновано Показове Дитяче Містечко імені Комінтерну, за яким було закріплено колишній кадетський корпус, всі дачі колишнього селища-саду «Самодопомога», дача «Valetudo», пляж і купальні курорту «Аркадія» з усіма їхніми будівлями, службами, садами й городами. Проіснувало до жовтня 1940 р.

95 років (1925) від дня відкриття Одеської держдрами (нині – Одеський академічний український музично-драматичний театр ім. В.С. Василька).

75 років (1945) від часу прокладення в Одесі першої тролейбусної лінії від залізничного вокзалу до майдану Льва Толстого.

8

185 років (1835) від дня відкриття церкви св. Димитрія Солунського у с. Дмитрівка Болградського району.

10

205 років тому (1815) генерал-губернатором Новоросійського краю призначено графа **Олександра Федоровича Ланжерона**.

11

80 років (1940) від дня заснування Болградського району (до 1954 р. м. Болград і ближні села входили у склад Ізмаїльської області).

12

205 років від дня народження **Фелікса Вікентійовича ГОНСІОРОВСЬКОГО** (1815-1891), архітектора. Більш ніж 35 споруд в Одесі, серед яких: Палац Бржозовського (Шахський палац), комерційне училище на Преображенській (нині – Одеський національний економічний університет), будинок Одеського археологічного музею та інші.

13

170 років (1850) від дня відкриття в Одесі Стурдзовської богадільні сердобольних сестер.

14

225 років (1795) від часу заснування одеського магістрату. Першим посаду міського голови Одеси обійняв **Андрій Желєзцов**.

15

100 років від дня народження **Лідії Яківни СЕЛЮТІНОЇ** (1920-2007), белетристки, драматургині. Лауреатка літературної премії ім. М. Посмітного (2003) за книги «Дороги» і «Любовне зілля». Була членкинею Одеської обласної організації Національної спілки письменників України (1963). Народилася в Одесі.

16

165 років тому (1855) до Одеси приїжджав **Дмитро Іванович Менделєєв**, хімік, засновник Періодичної системи елементів. Викладав у гімназії при Рішельєвському ліцеї (1855-1856).

40 років (1980) від часу відкриття у м. Балті молочноконсервного заводу, найбільшого в Європі; згодом – ТОВ «Балтський молочно-консервний комбінат "Ласуня"».

19

180 років від дня народження **Олександра Онуфрійовича КОВАЛЕВСЬКОГО** (1840-1901), вченого зоолога, біолога-еволюціоніста, професора Новоросійського університету (нині – Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова). У 1880-1895 рр. очолював Одеську філоксерну комісію.

20

95 років від дня народження **Георгія Миколайовича ПАВЛЮКА** (1925-1987), заслуженого художника України. Закінчив Одеське художнє училище (нині – Одеське театрально-художнє училище). Був членом Одеської організації Союзу художників УРСР (1933). Народився в Одесі.

24

290 років від дня народження **Олександра Васильовича СУВОРОВА** (1730-1800), видатного російського полководця, керівника експедиції будівництва південних фортець та порту Одеси (1793-1794).

25

225 років тому (1795) відбулась закладка Преображенського кафедрального собору за проектом інженера **Вікентія Андріановича Ванрезанта**.

210 років від дня народження **Миколи Івановича ПИРОГОВА** (1810-1881), російського вченого, хірурга, педагога та громадського діяча, ініціатора створення університету в Одесі (нині – Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова).

29

70 років від дня народження **Ігоря Йосиповича ПОТОЦЬКОГО** (1950), одеського поета. Лауреат премії «Твои имена, Одесса» (2004) за книгу «Три улицы».

В листопаді також виповнюється:

230 років (1790) від часу заснування смт Любашівка.

ГРУДЕНЬ

2

100 років від дня народження **Анатолія Карповича ПОКРИТАНА** (1920-2003), українського економіста, доктора економічних наук, професора. Один із засновників одеської економічної школи, автор більш ніж 200 наукових робіт. Заслужений робітник народної просвіти України та заслужений діяч науки і техніки України. В Одеському національному економічному університеті щорічно проходять «Покритановські читання», присвячені пам'яті економіста.

3

155 років (1865) від часу відкриття першої залізничної гілки Одеса – Паркани.

4

45 років (1975) від часу відкриття в м. Одесі Палацу спорту.

9

135 років від дня народження **Євгена Івановича СИНЕЛЬНИКОВА** (1885-1954), вченого, фізіолога. З 1920 р. – професор, керівник кафедри фізіології тварин і людини факультету профосвіти Інституту народної освіти (нині – Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова).

12

140 років (1880) від дня виходу першого номера газети «Одесский листок».

13

90 років від дня народження **Сергія Олександровича ГЕШЕЛІНА** (1930), доктора медичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, віце-президента Асоціації лікарів Одеського регіону, автора більш ніж 250 наукових праць. Народився в Одесі.

14

180 років від дня народження **Михайла Петровича СТАРИЦЬКОГО** (1840-1904), українського письменника, театрального і культурно-громадського діяча. Перебував в Одесі: 1883-1886, 1888-1891 роках. Влітку 1883 р. в Одесі почала свою діяльність знаменита українська трупа під керівництвом М.П. Старицького. Зіграли п'єсу «Чорноморці». На початку 1884 р. показані п'єси: «Як ковбаса та чарка...», «Гаркуша», «За двома зайцями». У 1895 р. спектаклі: «Ой, не ходи Грицю...», «Сорочинський ярмарок», «Ніч під Івана Купала» та інші. П'єси Старицького гідно представляли українську культуру.

15

155 років тому (1865) відкрита залізниця Одеса-Балта, перша залізниця на Україні.

20

165 років від дня народження **Амвросія Андрійовича ЖДАХИ-СМАГЛІЯ** (1855-1927), одеського художника, графіка. Закінчив Одеську художню школу в 1881 р. Народився в м. Ізмаїлі.

95 років від дня народження **Катерини Михайлівни ЛОЗОВОЇ** (1925-2007), заслуженої артистки України. Служила в Одеському академічному українському музично-драматичному театрі ім. В.С. Василька.

70 років від дня народження **Віктора Миколайовича ЛИСЕНКА** (1950), заслуженого артиста України. Служить в Одеському академічному українському музично-драматичному театрі ім. В.С. Василька.

60 років від дня народження **Хобарта ЕРЛА** (1960), україно-американського диригента, головного диригента Одеського національного філармонічного оркестру. Народний артист України (2013).

24

115 років від дня народження **Костянтина Федоровича ДАНЬКЕВИЧА** (1905-1984), композитора, диригента, піаніста, викладача, народного артиста СРСР (1954), лауреата Державної премії ім. Т.Г. Шевченка (1978). Народився в Одесі.

25 років (1995) від часу заснування в Одесі дитячого притулку благодійного фонду «Светлый дом».

25

60 років тому (1960) заснована Одеська обласна школа вищої спортивної майстерності «Олімпієць».

У 2020 РОЦІ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

- 225 років від дня народження графа **Олександра Григоровича СТРОГАНОВА** (1795-1891), члена Державної Ради, Новоросійського генерал-губернатора (1855-1863). Автора реформи міського суспільного самоврядування. Почесного громадянина Одеси.

- 205 років від дня народження **Віктора Івановича ГРИГОРОВИЧА** (1815-1876), видатного російського філолога-славіста, професора Новоросійського університету.

- 200 років (1820-1845) від часу перебування в м. Одесі **Карло БОССОЛІ**, італійського пейзажиста, літографа.

- 185 років від дня народження **Олександра Петровича ЩЕГОЛЕВА** (1835-1905), прапорщика, командира шостої артилерійської батареї, що відбила атаку англо-французької ескадри при бомбардуванні Одеси у 1854 році.

- 180 років від дня народження **Павла Олександровича ЗЕЛЕНОГО** (1840-1912), редактора газети «Одесский вестник» (1876-1884), міського голови (1897-1905).

- 170 років від дня народження **Юхима Івановича ФЕСЕНКА** (1850-1926), видавця, друкаря, просвітителя , почесного громадянина Одеси.

- 165 років від дня народження **Варфоломія Антоновича ДУБІНІНА** (1855-1915), почесного громадянина Одеси, гласного Одеської міської думи, присяжного піклувальника Комерційного суду.

- 160 років (1860) від часу перебування в м. Одесі **Олександра Миколайовича ОСТРОВСЬКОГО** (1823-1886), у зв’язку з постановою його п’єси «Гроза» на одеській сцені.

- 160 років від дня народження **Маврикія Германовича РЕЙНГАРЦА** (1860-1915), архітектора. З 1887 р. працював в Одесі. Побудував главпоштампт, великий прибутковий дім та ін.

- 150 років від дня народження **Олександра Яковича ПЕВЗНЕРА** (1870-1920), скрипаля, легенди Одеси, грав у пивному підвалі «Гамбринус» на розі вулиць Преображенської та Дерибасівської.

- 130 років від дня народження **Федора Андрійовича ВОЛИНСЬКОГО** (1890-1970), доктора медичних наук, професора. Працював в Одеському медичному інституті з 1944 до 1970 рр.

- 130 років (1890) тому **ШОЛОМ-АЛЕЙХЕМ** (**Рабинович**) (1859-1916) переїхав до Одеси.

- 130 років (1890) від часу створення з ініціативи **Миколи Львовича СКАДОВСЬКОГО** Товариства південноросійських художників, до якого увійшли Є. Буковецький, К. Костанді, Д. Кузнєцов, П. Нілус та ін.

- 110 років від дня народження **Андрія Панасовича ПОРТЕНКА** (1910-1943), поета. Був членом Одеської обласної організації Національної спілки письменників України (1934). Народився в Одесі.

У 2020 РОЦІ ВІДЗНАЧАЄТЬСЯ:

- 605 років (1415) від часу першої згадки у документах поселення Качибей (Кацюбієв, Качиленов, Гаджибей, Хаджибей) на березі Чорного моря у складі Литовського князівства.

- 425 років (1595) від часу, коли учасники об’єднаного походу запорізьких козаків на чолі з **Григорієм ЛОБОДОЮ** та **Северином НАЛИВАЙКОМ** здобули турецьку фортецю Ізмаїл.

- 420 років (1600) від часу заснування с. Молога Білгород-Дністровського району.

- 335 років від часу заснування (1685) с. Ясинове Любашівського району.

- 320 років (1700) від часу заснування с. Байтали Ананьївського району.

- 275 років (1745) від часу заснування с. Мошняги Балтського району.

- 255 років тому (1765) архітектором **Себастьяном Фісенгером** побудований католицький храм-костел Святого Станіслава Краківського та замок (нині головний корпус педагогічного училища) в м. Балта.

- 240 років (1780) від часу заснування с. Познанка Перша Любашівського району.

- 240 років (1780) від часу заснування с. Катеринівка Перша Любашівського району.

- 230 років (1790) від часу заснування с. Червоний Кут (до 1944 р. – Чорний Кут) Ширяївського району.

- 230 років (1790) від часу взяття російськими військами фортеці Ізмаїл.

- 230 років (1790) з часу появи назви «Біляївка» у письмових джерелах.

- 230 років (1790) від часу заснування с. Градениці Біляївського району

- 225 років (1795) від часу заснування смт Миколаївка.

- 225 років тому (1795) освячено перший міський храм в Одесі – це була тимчасова дерев'яна церква в ім'я покровителя мореплавця Миколи Чудотворця.

- 220 років (1800) від початку спорудження Карантинного молу.

- 220 років (1800) від часу відкриття в Одесі єврейської лікарні.

- 220 років (1800) від часу відкриття першого училища для хлопчиків (прообраз Рішельєвського ліцею).

- 215 років тому (1805) Одеса стала центром Новоросійського краю.

- 210 років (1810) від часу побудови Грецького базару (нині – Грецький майдан).

- 200 років (1820) від часу заснування с. Агафіївка Любашівського району.

- 200 років (1820) від часу заснування болгарськими колоністами села Нові Трояни Болградського району.

- 200 років (1820) від часу заснування с. Пилипівка Любашівського району.

- 200 років тому (1820) вийшов «Новоросійський календар» російською та французькою мовами.

- 195 років (1825) від часу заснування с. Єреміївка Роздільнянського району.

- 195 років (1825) від часу заснування с. Новоселівка Ананьївського району.

- 190 років (1830) від часу заснування с. Василівка Болградського району.

- 190 років (1830) від часу заснування с. Виноградне Болградського району.

- 190 років (1830) від часу заснування с. Голиця Болградського району.

- 190 років (1830) від часу заснування с. Оріхівка Болградського району.

- 190 років (1830) від часу заснування с. Плахтіївка Саратського району.

- 190 років (1830) від часу заснування села Ройлянка Саратського району.

- 190 років (1830) від початку постійного морського зв’язку між Одесою і Константинополем.

- 190 років (1830) від часу створення Одеського учбового округу, що об’єднав учбові заклади Новоросійського краю та Бессарабії.

- 190 років (1830) від часу відкриття у м. Рені митниці.

- 185 років (1835) від часу заснування с. Новокарбівка Любашівського району.

- 185 років (1835) від часу від часу заснування Одеського статистичного комітету (в 1843 р. перетворено в Головний статистичний комітет Новоросійського краю).

- 180 років (1840) від часу заснування с. Антонівки Окнянського району.

- 180 років (1840) від часу заснування с. Антонівки Любашівського району.
- 180 років (1840) від часу побудови Свято-Костянтино-Еленінського храму у с. Баннівка Болградського району.
- 175 років (1845) тому засновано завод землеробних машин **Йоганна Гена**.
- 170 років (1850) від часу заснування с. Козачий Яр Любашівського району.
- 170 років (1850) від часу заснування с. Салгани Білгород-Дністровського району.
- 170 років (1850) від часу заснування «Товариства одеських лікарів».
- 165 років (1855) від початку будування Успенської церкви на Преображенській вулиці (нині – Свято-Успенський кафедральний собор).
- 165 років (1855) від початку телеграфного зв’язку між Одесою, Петербургом та Кримом.
- 165 років (1855) від часу відкриття першої аптеки в м. Балта.
- 165 років (1855) від часу побудови Свято-Вознесенського собору в м. Рені.
- 160 років (1860) від часу заснування с. Мар’янівка Ширяївського району.
- 160 років (1860) від часу відкриття тютюнової фабрики **Артема Попова**.
- 155 років (1865) від часу заснування с. Солтанівка Любашівського району.
- 155 років (1865) від часу відкриття першої лікарні в м. Балті.
- 155 років (1865) від часу заснування Одеської рисувальної школи.
- 155 років (1865) від часу заснування смт Затишшя Захарівського району.
- 155 років (1865) від часу спорудження в Одесі на М'ясоїдівській вулиці нової будівлі Єврейської лікарні.
- 150 років (1870) від часу заснування с. Старі Маяки Ширяївського району.

- 150 років (1870) від часу відкриття рейсів до Китаю та Індії з Одеси (Російське товариство пароплавства та торгівлі (РТПіТ).

- 145 років (1875) від часу заснування с. Бритівка Білгород-Дністровського району.

- 140 років (1880) від часу відкриття руху конки від вул. Рішельєвської до дачі Ланжерона.

- 140 років (1880) тому відкрита церковно-приходська школа у м. Балта при соборі Пресвятої Богородиці.

- 140 років (1880) від початку морського зв’язку між Одесою та Миколаєвом.

- 140 років (1880) від часу побудови церкви Преподобного Сергія Радонежського в с. Новоолександрівка Ананьївського району.

- 135 років (1885) від часу відкриття заводу **Шполянського** (нині – ПАТ «Виробниче об'єднання «Стальканат-Сілур»).

- 135 років (1885) від часу заснування хімічного заводу (нині – ВАТ «Олімп-Круг» («Одеський суперфосфатний завод»).

- 135 років (1885) від часу побудови Свято-Іоано-Златоустівської церкви в с. Златоустове Березівського району.

- 130 років (1890) від часу видання першого номера наукового збірника «Летопись историко-филологического общества».

- 130 років (1890) тому заснована метало-ткацького заводу **Гізера**.

- 130 років (1890) тому в Одесі засновано пивоварний завод **Вільгельма Івановича Санценбахера**.

- 130 років (1890) тому збудовано «Горбатий міст» через залізницю на вул. Балківській.

- 130 років тому (1890) на 4-й станції Великого Фонтану було відкрито Одеський іподром.

- 125 років тому (1895) відкрита школа у с. Олександрівка Болградського району.

- 120 років тому в Одесі відкриті (1900) Вищі курси телеграфних механіків, які стали першим в Одесі технічним навчальним закладом.

- 115 років тому (1900) відкрита перша школа у с. Василівка Болградського району.

- 120 років тому (1900-1902) розпочато будівництво Одеської міської лікарні, архітектор В.А. Домбровський (нині – міська клінічна лікарня № 11).

- 120 років (1900) від часу відкриття міської друкарні в м. Ананьєві, власниками якої були **Є.Н. Макаревич** і **О.А. Коняхін**.

- 120 років (1900) від часу заснування Одеського караїмського благодійного товариства.

- 115 років (1905) від часу заснування сіл Підгірне і Семенівка Білгород-Дністровського району.

- 110 років (1910) від часу заснування с. Дмитрівка Любашівського району.

- 110 років (1910) від початку експлуатації Балтської телефонної станції.

- 110 років тому (1910) відкрита чоловіча гімназія (нині – школа-інтернат № 1) у м. Балта.

- 110 років тому (1910) відкрито поштове відділення в м. Балта.

- 110 років тому (1910) збудована перша в м. Балті міська електростанція (у 1923 році відновлена після громадянської війни).

- 105 років тому (1915) збудовано Собор Успіння Пресвятої Богородиці в м. Балті.

- 100 років (1920) від дня відкриття центральної районної бібліотеки в смт Доброслав Лиманського району.

- 100 років (1920) від дня відкриття Одеського музею західного та східного мистецтва.

- 100 років (1920) від дня заснування Одеського науково-дослідного інституту вірусології та епідеміології ім. І.І. Мечникова.

- 100 років (квітень-серпень 1920) від часу відкриття Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського; до 1994 р. – Одеський державний педагогічний інститут ім. К.Д. Ушинського.

- 100 років тому (1920) в Одесі було утворено Українську державну бібліотеку ім. Т.Г. Шевченка. Фонди її в 1930 р. стали складовою фондів нині Одеської національної наукової бібліотеки.

- 100 років (1920) від дня відкриття початкової школи в с. Долинське Ананьївського району (нині – ЗОШ І-ІІ ст.).

- 100 років (1920) від часу заснування газети «Народна трибуна» Балтського району.

- 100 років (1920) від часу перейменування бактеріологічної станції в Одеський санітарно-бактеріологічний інститут. Очолив його **С.М. Щастний**.

- 100 років (1920) від часу створення першого в Україні дитячого санаторія для лікування хворих на туберкульоз кісток та суглобів.

- 95 років (1925) від часу відкриття Будинку культури моряків ім. М. Горького (нині – ЗК ТОВ «Одеський палац моряків»).

- 95 років (1925) від часу створення Одеського наукового товариства рентгенологів.

- 95 років (1925) від часу створення в Одесі Українського бібліографічного товариства.

- 95 років тому (1925) відкрито Різдво-Богородичний Свято-Михайлівський жіночий монастир в с. Олександрівка Болградського району.

- 90 років (1930) від часу відкриття в м. Балта педагогічного училища.

- 90 років (1930) від часу заснування газети «Степовий маяк» Березівського району.

- 90 років тому (1930) відкрита дитяча лікарня в м. Балта.

- 90 років (1935) від часу заснування газети «Степові зорі» Іванівського району.

- 90 років тому (1930) в с. Точилове Ананьївського району побудована початкова школа № 2.

- 85 років (1935) від часу відкриття Біляївської ЗОШ № 1.

- 80 років (1940) від дня відкриття Великомихайлівської центральної районної бібліотеки.

- 80 років тому (1940) відкрито сільський клуб у с. Нові Трояни Болградського району.

- 75 років (1945) від часу заснування видавництва «Маяк».

- 75 років тому (1945) було відкрито Ізмаїльську мореходну школу.

- 75 років тому (1945) було відкрито бібліотеку у с. городнє Болградського району.

- 75 років тому (1945) відкритий сільський клуб і бібліотека у с. Виноградне Болградського району.

- 75 років тому (1945) відкрита школа-інтернат для глухих дітей у м. Болграді.

- 75 років тому (1945) організований перший колгосп у с. Табаки Болградського району.

- 70 років (1950) від часу заснування в смт Сарата стадіону, телефонної станції, кінотеатру і закладено парк відпочинку.

- 70 років (1950) від часу, коли на річці Південний Буг було побудовано Савранську ГЕС – найкрупнішу серед колгоспних електростанцій України.

- 70 років тому (1950) відкрита Василівська сільська бібліотека Болградського району.
- 70 років тому (1950) відкрита сільська бібліотека у с. Каракурт Болградського району (до 2016 р. – с. Жовтневе).
- 70 років тому (1950) відкрита хата-читальня у с. Виноградівка Болградського району.
- 70 років тому (1950) збудовані школа, медпункт, універмаг, пологовий будинок у с. Залізничне Болградського району.
- 70 років тому (1950) відкриті сільський клуб, бібліотека, восьмирічна школа у с. Новогеоргіївка Ананьївського району.
- 70 років тому (1950) побудовано сільський клуб у с. Новоолександрівка Ананьївського району.
- 65 років (1955) від часу заснування Воронцовського маяка Одеського порту, побудованого в голові Рейдового молу трестом «Чорноморгідрострой».
- 65 років тому (1955) відкрито бібліотеку у с. Секретарівка Біляївського району.
- 65 років тому (1955) відкрито стадіон у с. Кубей Болградського району (до 2016 р. – с. Червоноармійське).
- 65 років тому (1955) збудовано районну нафтобазу у с. Табаки Болградського району.
- 60 років (1960) від часу створення «Поясу Слави» – ланцюга монументів, зведених у 1964-1967 рр. на колишніх рубежах героїчної оборони Одеси.
- 60 років тому (1960) відкрита восьмирічна школа у с. Плавні Ренійського району.
- 60 років тому (1960) відкрито лікарню у с. Байтали Ананьївського району.
- 60 років тому (1960) відкрито перший сільський фельдшерський пункт у с. Боярка Ананьївського району.

- 60 років тому (1960) у с. Нові Трояни Болградського району при БК створений танцювальний ансамбль «Плясоковиця», керівник **І.Г. Серт**.

- 60 років тому (1960) збудовано новий Будинок культури колгоспу «Батьківщина» на 500 місць.

- 60 років тому (1960) організований ансамбль художньої самодіяльності болгарської музики, пісні і танцю в с. Криничне Болградського району.

- 60 років (1960) тому на Куликовому полі було встановлено пам'ятник борцям, що загинули в боротьбі за владу Рад в Одесі (колишній майдан ім. Жовтневої революції).

- 55 років тому (1965) від часу встановлення зв'язків поріднених міст Одеси і Йокогами (Японія).

- 55 років тому (1965) відкрита дитячо-юнацька спортивна школа у м. Рені.

- 55 років тому (1965) відкрита сільська лікарня у с. Виноградівка Болградського району.

- 55 років тому (1965) відкрита сільська школа у с. Каракурт Болградського району (до 2016 р. – с. Жовтневе).

- 55 років тому (1965) заснований перший в Одесі цементний завод Міжколгоспбуду на Шкодовій горі.

- 50 років (1970) від часу відкриття Іллічівського рибного порту (нині – Державне підприємство «Морська адміністрація Чорноморського рибного порту»).

- 50 років тому (1970) відкрито пам'ятник студентам, викладачам і співробітникам Одеського інституту морського флоту (нині – Одеський національний морський університет), які загинули у роки Другої світової війни (вул. Мечникова, 34), скульптор **Р. Чарський**.

- 50 років тому (1970) відкрита станція юних техніків в м. Ананьєві.

- 50 років тому (1970) відкрито середню школу у с. Новогеоргіївка Ананьївського району.

- 50 років тому (1970) відкрито бібліотеку у с. Байтали Ананьївського району.

- 50 років тому (1970) побудовано новий Будинок культури у с. Коханівка Ананьївського району.
- 45 років (1975) від часу відкриття Будинку культури у с. Каракурт Болградського району (до 2016 р. – с. Жовтневе).
- 45 років (1975) від часу відкриття дитячої бібліотеки у с. Табаки Болградського району.
- 45 років (1975) від часу відкриття середньої школи у с. Плавні Ренійського району.
- 45 років (1975) від часу встановлення зв'язків поріднених міст Одеси і Балтімора (США).
- 45 років (1975) від часу заснування смт Зеленогірське Любашівського району.
- 45 років (1975) від часу відкриття Татарбунарської зрошувальної системи.
- 45 років (1975) від часу заснування заповідника «Дунайські плавні», філії Чорноморського заповідника (нині – Дунайський біосферний заповідник).
- 45 років тому (1975) створений альпіністський клуб «Одеса».
- 40 років тому (1980) у м. Роздільна побудовано нафтобазу, міжколгоспбуд, райпобуткомбінат «Перлина», магазини, стадіон, районний Будинок культури, центральну районну лікарню.
- 40 років тому (1980) організована Болградська центральна бібліотечна система.
- 40 років (1980) від часу відкриття музею при будинку культури с. Байтали Ананьївського району.
- 35 років (1985) від часу відкриття пам'ятника радянським воїнам, загиблим у роки Другої світової війни у с. Калчева Болградського району.
- 35 років (1985) від часу відкриття етнографічного музею при школі с. Криничне Болградського району.
- 35 років (1985) від часу відкриття історико-краєзнавчого музею у м. Рені.

- 35 років тому (1985) у с. Шеліхово Ананьївського району побудовано дитячий садок «Берізка».

- 30 років (1990) від часу відкриття спортивного комплексу «Водник» у м. Рені.

- 30 років (1990) від часу заснування Всесвітнього клубу одеситів. Президент ВКО – Михайло Михайлович Жванецький.

- 30 років (1990) від часу побудови колгоспного готелю у с. Голиця Болградського району.

- 30 років (1990) від часу побудови церкви Святого мученика Георгія Победоносця у с. Нові Трояни Болградського району.

- 30 років (1990) від часу встановлення зв'язків поріднених міст Одеси і Регенсбургу (Німеччина).

- 30 років (1990) від часу створення в Одесі перших неформальних громадських організацій товариства української мови: «Південна громада», «Меморіал»; культурних товариств: болгарського, єврейського, німецького та інших.

- 20 років (2000) від часу відкриття обласного Центру національних культур в м. Рені.

- 20 років (2000) від часу відкриття церкви чудотворця Миколая у с. Владичень Болградського району.

- 15 років (2005) від часу заснування газети «Панорама» м. Болграду.

- 15 років (2005) від часу відкриття краєзнавчого музею в с. Гандрабури Ананьївського району.

- 15 років тому (2005) вступив в експлуатацію газовий комплекс «Лагуна – Рені» на території СЕЗ «Рені».

- 10 років тому (2010) відбувся перший Одеський міжнародний кінофестиваль.

- 10 років тому (2010) у с. Петрове (до 2016 р. – с. Петровське) Біляївського району відкрито храм Святої Почаївської Божої Матері.

ПОКАЖЧИК ІМЕН

Авдуєвський В.С. 27
Авербух Л.Г. 35
Аксеньєва З.М. 28
Аксютін Л.Р. 16
Алігер М.Й. 33
Амброз О.І. 6
Андрієвський Е.С. 23
Андронаті С.А. 32
Антипова С.О. 17

Багрицький Е.Г. 36
Безредко О.М. 16
Беккер Д.Ю. 17
Бернфельд С.Л. 22
Білоус К.Г. 8
Благовидова О.М. 23
Бларамберг і.П. 27
Богданов В.А. 24
Божек Ю.І. 21
Бойко А.І. 23
Бориневич А.С. 26
Боссолі, Карло 42
Боффо Ф.К. 31
Бродавко Р.І. 8
Бугова Л.І. 16
Бунін І.О. 9, 34
Бурда О. 13
Бурксер Є.С. 13

Вейнштейн Г.Е. 24
Веріго Б.Ф. 9
Вихристенко В.І. 30
Вірський П.П. 11
Войтенко А.М. 27
Волан, де Ф. 19
Волинський Ф.А. 43
Волков М.М. 24
Ванзерант В.А. 38

Гармідер Г.В. 10
Гегамян В.А. 16
Геллер Ю.П. 13
Ген, Йоганн 46
Гернет В.О. 22
Гешелін С.О. 39
Гізер 47
Глазирін В.Л. 11
Гловацька О.О. 24
Глущак А.С. 5
Гоголь М.В. 34
Голубов І.В. 24
Гонсіоровський Ф.В. 37
Гончаренко Б.А. 26
Гордієнко Я.Я. 17
Григорович В.І. 42

Данькевич К.Ф. 41
Делієв Г.В. 5
Десмет К.Я. 11
Дмитренко Ю.М. 5, 19
Добролюбський К.П. 22
Друзяк В.М. 20
Дубінін В.А. 42
Дубровська Н.К. 23
Дудник М.О. 29
Дудник Т.С. 33
Дьоміна А.І. 12

Едуардс Б.В. 19, 23, 29
Ерл, Хобарт 40

Єфімов М.Н. 15

Жаботинський В.Є. 34
Жарновський А.М. 28
Ждаха-Смаглій А.А. 40
Желєзнов А. 37

Зайцев Б.П. 28
Зелений П.О. 42
Зубов П. 19

Іванович В.І. 30
Інбер В.М. 25

Казневський М.О. 30
Катерина II 9, 19, 31
Кир'яков М.М. 17
Ковалевський О.О. 37
Коваль І.М. 12

Коган Ю.Ю. 14
Колісниченко І.К. 7
Кондогурі В.В. 6
Кононович О.К. 9
Коняхін О.А. 48
Коровицький Л.К. 8
Крестовський В.В. 25
Кропивницький М.Л. 21
Купрін О.І. 31

Ланжерон О.Ф. 36
Лапін Ю.С. 24
Липа І.Л. 11
Липа Ю.І. 18
Ліптуга Л.В. 15
Літвак Б.Д. 13
Лисенко В.М. 40
Лобода Г. 43
Лозова К.М. 40
Лущик О.М. 16

Макаревич Є.Н. 48
Маркелов Г.І. 8
Матійко Г.С. 5
Мелікішвілі П.Г. 25
Менделєєв Д.І. 37
Мечников І.І. 20
Мінкус А.Б. 35
Міцкевич А. 9
Мороз Т.М. 7
Мусаров В.В. 22

Наливайко С. 43
Нарузетський М.І. 20
Неізвєстний Е. 20
Ніколаєва М.М. 32
Ноженко Г.І. 12

Оганезова-Григоренко О.В. 8
Орзіх М.П. 35
Островський Й.М. 24
Островський О.М. 42
Отттон, Луи Сезар 26

Павлюк Г.М. 38
Павлюк М.П. 6
Певзнер О.Я. 43
Першина З.В. 11
Петріашвілі В.М. 18
Пирогов М.І. 38
Покритан А.К. 39
Полуектов М.С. 35
Попов А. 46
Попов М.П. 19
Попов О.С. 22
Портенко А.П. 43
Посмітний М.О. 7
Потоцький І.Й. 38
Потьомкін Г. 19
Прокопенко М.М. 29
Пузанов І.І. 18

Равицька О.В. 22
Радецький Ф.Ф. 23
Рева М.В. 14
Рейнгарц М.Г. 42
Репнін М.В. 27
Рибас, де Й. 19
Ріхтер А.П. 15
Ріхтер С.Т. 14
Робул Б.П. 18
Ростовцев М.Я. 19
Русинов Ю.І. 32

Сагайдак В.П. 34
Санценбахер В.І. 47
Селютіна Л.Я. 37
Сергієнко К.С. 21
Сергієнко Р.М. 26
Серт І.Г. 52
Синельников Є.І. 39
Сипитинер Д.Й. 6
Сиротюк М.Й. 25
Сікорський А.А. 19
Скадовський М.Л. 43
Слєшинський О.В. 5
Слюсар А.О. 16
Соловйов В.П. 22
Старицький М.П. 40
Столиця Є.І. 6
Строганов О.Г. 17, 42
Суворов О.В. 23, 29, 38
Сущенко Л.Л. 26

Тамілін П.В. 20
Тимошенко С.К. 10
Тичина П.Г. 33
Тіщенко Т.П. 15
Тодоровський П.Ю. 29
Токарев О.П. 31
Топуз Г.В. 20

Утьосов Л.О. 14, 31

Фармаковський Б.В. 7
Фемеліді В.О. 25
Фесенко Ю.І. 42
Філатов В.П. 12
Філіпчук В.С. 28
Фісенгер С. 44
Фрумкін О.Н. 34

Хавкін В.А. 14

Цепколенко К.С. 10

Чавдар Є.І. 11
Чайковський П.І. 19
чарський Р. 52
Чехов А.П. 7
Чорний С. (Глікберг О.М.) 34

Шведов Ф.Н. 12
Шевченко Б.О. 13
Шиманська С.М. 16
Шолом-Алейхем (Рабинович) 43
Шонін Г.С. 28
Шполянський 47
Штенгелов Є.С. 30

Щастний С.М. 49
Щеголев О.П. 42
Щепкін Є.М. 21

Янчук Б.В. 5

ЗМІСТ

СІЧЕНЬ **5**
ЛЮТИЙ **8**
БЕРЕЗЕНЬ **12**
КВІТЕНЬ **15**
ТРАВЕНЬ **18**
ЧЕРВЕНЬ **22**
ЛИПЕНЬ **25**
СЕРПЕНЬ **28**
ВЕРЕСЕНЬ **31**
ЖОВТЕНЬ **33**
ЛИСТОПАД **35**
ГРУДЕНЬ **39**
У 2020 РОЦІ ВИПОВНЮЄТЬСЯ **42**
У 2020 РОЦІ ВІДЗНАЧАЄТЬСЯ **43**
ПОКАЖЧИК ІМЕН **55**

Січень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Лютий

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	

Березень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Квітень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
	1	2	3	4	5	
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Травень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Червень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Липень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Серпень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Вересень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Жовтень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Листопад

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Грудень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			